

Holberg og EU

Belgien er ikke noget land. Det er wallonere, flamlændere, tyskere og lettichburgere. Med deres særpræg, deres religion, deres sprog og deres meninger.

I 1704 realiserede Ludvig Holberg alt sit eje i rede penge (60 Rigsdaler) og drog til de belgiske lande, frisindets lande; hans såkaldte dannelsesrejse. I dag besøges mange danskere stadig landet, men mest for at deltage i et møde i en af de utallige komiteer og udvalg, som EU har. Selv om det bliver til rigtig mange besøge i løbet af et enkelt år, tager man sig desværre sjældent tid til at opleve belgierne og deres land. På samme måde som turistene, der haster gennem landet for at komme videre sydpå.

Men at Belgien absolut er en rejse værd, fik jeg bekræftet ved et nyligt gensyn - også i det perspektiv, at danskerne netop nu drøfter holdningen til det Europa, der skal være efter folkeafstemning i foråret næste år. »Af alier de lande, jeg haver været udi, står mig intet bedre end dette. Men såsom de fleste europæiske krige dér haver ligesom såde, så haver det på samme tid sine ulejligheder. Byer, forstæder, bondebyer og veje ere så fulde af capeller, helgenbilleder samt catedraler, at det dér er lettere at finde en helgen end et menneske. Sådan skriver Ludvig Holberg i sin rejsebeskrivelse. Og han funderer over det umulige land, som ikke er noget land og om den by, som ikke er nogen by: Belgien og Bruxelles. Ikke dengang, og ikke i dag.

Belgien er nemlig ikke noget land; det er wallonere, flamlændere, tyskere og lettichburgere. Med deres særpræg, deres religion, deres sprog og deres meninger. Derfor er da kongen heller ikke Belgiens konge, men belgiernes konge. Og alligevel fungerer det; på trods af og ikke i kraft af. På sin vis et nuanceret billede på, hvorledes de mange europæiske lande med deres mangfoldighed i sprog, kultur og religion kunne virke sammen. Hertil kommer så de tusindvis af embedsmænd i EU-institutioner, NATO og internationale koncerner for slet ikke at nævne det store kontingent af indvandrergupper. Alle trives øjensynlig i gensidig accept og respekt for hinanden. Forskellene giver indtil tolerance og forståelse og udtil styrke. Som en af ophavsmændene til det nye Europa franskmænd, Jean Monnet, har udtrykt det: »Vi skal ikke sammenslutte stater, men forene mennesker, og skulle jeg begynde forfra med Europa, ville jeg begynde med kulturen.»

Belgiere kan ikke lide regler, og man har den dybeste mistillid til systemer og planlægning. Derfor er den fornemste regel den, at støder man på en regel, skal man bryde den eller overse den. Og det møder man i dagligdagen overalt. Korekort fik man først i be-

gyndelsen af 70'erne, men hvad nytter det, når man ikke har andre trafikregler end at holde tilbage for højre - hvis det da ellers passer én. EUs karakteristiske bygning, Berlaymont, blev i sin tid opført til at huse ministeriet for Congo. Men da den langt om længe stod færdig, havde man i 1960 mistet kolonien. Nu står den indpakket i plastic, og det markante symbol på det fælles Europa fortøner sig. På samme måde er der bygget et utal af store bygningsværker, der ikke tjener noget formål heller: svømmehaller, S-togsstationer, motorvejsstykker og viadukter står der losrevne monumenter over store planer, hvor ideale ambitioner ikke stod ikke mål med virkeligheden.

Belgiere og livet er præget af den latinske sjæl, som især i den sydlige del næsten er mere fransk end i Paris. Overalt viser den sit tydelige ansigt, ikke mindst i Bruxelles. Så at sige hver dag er der politiske demonstrationer, og politiet rykker henrykt ud med vandkanoner, hunde og spanske ryttere samt pigtråd: korpset får bekræftet sin uundværlighed. Man går til møder for at opleve og for at fortælle. Derfor er der ingen sure miner, når moderne ikke starter til tiden, når materialerne kommer for sent ud, og når det hele tager for lang tid. Ja, selv når de konkrete konklusioner mangler, tager man det afslappet. På samme måde på restauranter. Her skal man opleve, og derfor betragtes ventetider som positive. Man kan så blive siddende lidt længere



Ove Bjørn Petersen

er direktør, cand.merc.

og snakken kommer videre rundt. Og på det belgiske køkken mærker man med det samme mødet mellem flere kulturer; ikke som et sammenstød, men snarere som en fin apoteose. Først møder man landet i skikkelse af gotiske linier, men efter et bekendtskab med de lokale kødgryder fornemmer man tydeligt et byzantinsk præg. Eller som nogen siger det: fransk topkvalitet og tyske mængder. Og i butikker er ventetiden snakketid. At havne i en kø med mange mennesker giver anledning til at høre nyt og til at fortælle. Ikke stressende, men oplevende. Det samme billede møder man om søndagen, der er præget af en betydelig kirkegang, hvor hele familien i stiveste puds møder op - også for at blive set og for at se. Alt sammen noget, som sætter gæster med nordiske vaner og temperament på en hård prøve, og som de fleste giver op over for: man skynder sig videre - helt i modstrid med Ludvig Holbergs oplevelse: »Intet land står mig bedre end netop dette.»

Derfor er danskerens viden om Belgien da også begrænset til, at det er her, vi finder det store EU-maskineri. Nogle ved, at det var her, kejser Napoleon 1 18. juni 1815 led sit Waterloo, og der blev sat et endeligt punktum for hans storhedsdromme. Næsten

50.000 mænd gav deres liv her, og over deres grave kunne man endelig skabe en ny balance i Europa. Men husker man sejrherren Wellingtons manende ord, efter at sejren var opnået: »Næst efter et tabt slag er det værste overhovedet et vundet slag? Det er en holdning, som må huskes, ikke mindst af os kontinentale europæere, når vi tovende nærmer os hinanden i det europæiske fællesskab, hvis formål er fred. Vi må hæfte os ved den udslagsgivende hændelse i stedet for at dvæle ved den opsigtsvækkende detalje.

Måske ved man også, at det var her, de afgørende slag stod i Anden Verdenskrig. Ardennerne, for som også Holberg sagde det, så »synes det såsom de fleste kriger dér haver ligesom såde«. En blodig baggrund for den ideale filosofi om et fælles Europa for at forhindre krige. Som en belgisk EU-parlamentariker udtrykker det i dag, næsten 300 år efter Ludvig Holberg: »Vi er Europas slagmark: vi mistede 60.000 unge mænd i Første Verdenskrig og 20.000 i den Anden. Derfor har vi ikke tid til at vente på de tovende lande.»

Udover utallige katedraler, helgenbilleder, slotte og middelalderbyer, har belgiere fostret de be-

rømteste forfattere, kunstnere, som vi værdsætter så højt. Bregghel og Bosch, der har givet os de mest barokke beskrivelser af helvede og paradys. Rubens - med den suveræne beherskelse af teknik og farver. Simonon - den kendte kriminalforfatter. Hercule Poirot - Agatha Christie's berømte detektiv. Magritte - den banebrydende maler. Ensor - den anderledes impressionist. Jacques Brél - den store visesanger. Hergé - Tintin's fader. Horta - arkitekten, som lancerede art nouveau i arkitekturen. David - maleren, der forøvede den franske revolution og det franske kejserdømmes højdepunkter. Endvidere var det i Bruxelles, at Karl Marx skrev sit socialistiske manifest - i øvrigt i det hus, der i dag rummer en af byens bedste restauranter.

At vor grundlov i mangfoldige henseender er inspireret af den belgiske grundlov fra 1831 må også med. Det var nemlig her, at konseilspræsident D.G. Monrad hentede vigtig inspiration til det, der senere skulle blive vor juni-grundlov af 1849.

Og sådan kunne vi blive ved. Landet i midten er absolut en rejse og et studium værd. Det hele kan samles i en enkelt sætning fra Ludvig Holberg: »Måtte den dag komme, da jeg skulle vælge at lade mig expatriere, da ville jeg udvælge mig de belgiske lande.»

Kronikforslag må være 140 linjer à 60 anslag. Send gerne print med DOS-formatet diskette forsynet med programnavn til: Kronikredaktør Niels Houkjær Berlingske Tidende Pilestræde 34 1147 København K

